

Praxis för vindkraft som saknar mjukvara för stoppreglering för fladdermuskydd.

Version 2023:4

Denna praxis gäller tills vidare. Vid revidering av praxis skickar Naturskyddsföreningen uppdaterat dokument till alla licenstagare inom Elenergi samt publicerar på bramiljoval.se

Bra Miljöval

Bakgrund kriterium 5.2 om mjukvara för stoppreglering

Reviderade kriterier för Bra Miljöval Elenergi publicerades 2021-10-01. Ett av de skärpta miljökraven är att vindkraftverk ska ha driftsatt mjukvara för stoppreglering för fladdermuskydd. Kriterium lyder, *"Vindkraftverk ska ha och redovisa om installerad mjukvara för stoppreglering för att skydda fladdermöss (så kallad "batmode") finns i anläggningen. Om mjukvara saknas ska licenstagaren motivera varför. Kraftverk kan i specialfall godkännas efter enskild prövning av Naturskyddsföreningen, exempelvis om mjukvara för stoppreglering inte är relevant inom det geografiska området."*

Praxis när stoppreglering saknas – skallkrav eller kontrollprogram

Lista på geografiska områden med skallkrav på stoppreglering

För vindkraftverk/-parker inom nedanstående län och insjöområden, ska det alltid finnas driftsatt mjukvara för fladdermuskydd installerad. Se Sverigekarta, bilaga 1.

- Hallands län
 - Skåne län
 - Blekinge län
 - Gotlands län
 - Kalmar län och östkuststräckan* norr ut till och med Trosa kommun
 - Kusterna* runt Väner och Vättern
- *) Gäller 5 kilometer från strandkant

Tvåårigt kontrollprogram för övriga geografiska områden inom Sverige

Om vindkraftverk/-parker i övriga områden saknar installerad och driftsatt mjukvara för fladdermuskydd ska licenstagaren genomföra ett tvåårigt kontrollprogram för att undersöka förekomst av fladdermöss.

Obs! Under tiden som kontrollprogram pågår är vindkraftverket/-parken godkänd och ingår i Bra Miljöval-systemet.

Under de två år som kontrollprogrammet pågår ska licenstagare skicka in en årlig utfallsrapport till Bra Miljöval, se nedan rapportmall, senast 1 november innevarande år.

Bra Miljöval utvärderar inskickad rapport under november och december och tar i varje enskilt fall/ärende ställning till nedanstående punkter så Licenstagare kan meddelas innan kommande årsskifte.

1. Om Bra Miljöval, efter kontrollprogrammets genomförande, beslutar att stoppreglering inte är relevant för specifika vindkraftverk/-park, meddelas licenstagaren och informationen registreras hos Bra Miljöval. Verken fortsätter att ingå i systemet för el som kan miljömärkas.
2. Om Bra Miljöval beslutar att stoppreglering erfordras ska licenstagare tillse att mjukvaran installeras och aktiveras senast juni månad nästkommande år, för att vindkraftverket/-parken ska fortsätta ingå i Bra Miljöval-systemet.
Intyg om installerad mjukvara ska finnas tillgänglig för Bra Miljöval, som kan utföra stickprovskontroll eller begära intyget under ordinarie årlig kontroll.

3. Om licenstagaren meddelar Bra Miljöval i samband med redovisningen av genomfört kontrollprogram att mjukvaran *inte* kommer att installeras, beslutar Bra Miljöval att avregistrera vindkraftverken per kommande årsskifte, som då inte är godkända från 1 januari nästkommande år.

Praxis när stoppreglering ska aktiveras – sök dispens hos Bra Miljöval

För vindkraftverk/-parker som ska installera och driftsätta mjukvara för stoppreglering kan Bra Miljöval utfärda en generell dispens för kriteriepunkt 5.2 på maximalt 2 år från ansökningsdatum.

Licenstagare ansöker om dispens enligt följande:

- E-posta dispensansökan till elenergi.bramiljoval@naturskyddsforeningen.se och ange då:
 1. Vilka vindkraftsanläggningar som dispensen ska gälla.
 2. Tidsperiod för dispensen.

Bra Miljöval registrerar ansökan och skickar via e-post beslut för beviljade anläggningar samt tidsperiod för dispens.

Obs! För att dispensen ska gälla ska licenstagaren med ett e-postsvar bekräfta att installation av mjukvara för stoppreglering ska ske.

Om installation av mjukvara för fladdermuskydd *inte* sker inom två år utgår vite enligt punkt 15 i Allmänna licensvillkor, dock minst med 50 000 SEK per verk/park.

Under tiden som dispensen gäller är vindkraftverket/-parken godkänd och ingår i Bra Miljöval-systemet.

När vindkraftverk/-parker har installerat mjukvara för fladdermuskydd ska licenstagaren meddela Bra Miljöval, som registrerar det i systemet. Uppföljning sker även i den årliga kontrollen.

MALL FORMULÄR

Kontrollprogram stoppreglering enligt Bra Miljöval Elenergi 2021

I de vindkraftverk/-parker som saknar installerad mjukvara för driftreglering, för att skydda utsatta fladdermöss, ska licenstagaren ansvara för att genomföra ett tvåårigt kontrollprogram, för att undersöka förekomsten av fladdermöss.

Obs, Kontrollprogrammet ska genomföras från 15 juli till 15 september respektive år.*

Utfall som registreras nedan ska skickas till Bra Miljöval senast den 1 november innevarande år via mejl till elenergi.bramiljoval@naturskyddsforeningen.se

Metod för kontrollprogram – ljudinspelning

Kartlägg aktiviteten av riskutsatta fladdermöss med hjälp av en inspelningsutrustning/autobox** som registrerar fladdermössens ultraljud. Övervakningen ska ske under hela perioden 15/7 - 15/9. Minst två (2) autoboxar ska övervaka inom en vindpark. Vid enskilda verk används en (1) autobox. Placering sker marknära, eller på träd eller kraftverk 4-10 meter upp. Fladdermusljuden ska analyseras och artbestämmas av en person med dokumenterat god kännedom om analys av fladdermusinspelningar.

*) Period enligt Naturvårdsverkets syntesrapport <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/6700/vindkraftens-paverkan-pa-faglar-och-fladdermoss>

**) Exempel på inspelningsutrustning finns på <https://batsound.com/> och <https://www.wildlifeacoustics.com/>

Avser vindkraftanläggning:		
Inspelningsövervakning år		
Under perioden från 15 juli till 15 september har följande fladdermöss registrerats via ljudinspelning vid vindkraftverken.		
<i>Kommentar: Ange i textfältet vilken inspelningsutrustning och vilka inställningar som använts. Eller bifoga dokumentation om inspelningsutrustningen.</i>		
Datum och tidpunkt	Datum och tidpunkt	Inspelade arter - en rad per art och tillfälle

Alla fladdermusarter ska dokumenteras i kontrollprogrammet.

Alla ljudinspelningar med fladdermusljud ska sparas hos licenstagaren för möjlighet till stickprovskontroll av Bra Miljöval.

Kommentarer och/eller bilageförteckning

Lägg till de bilagor som är aktuella för verksamheten, exempelvis karta med markerade inspektionsplatser och/eller fynd av fladdermuskadaver.

Kontrollprogram och analys utfört av, ange organisation och namn:

På uppdrag av företag (licenstagaren hos Bra Miljöval):

Datum och signatur av utförare:

Bilaga 1

Sverigekarta med gulmarkerade områden för skallkrav installerad mjukvara för stoppreglering.

För övriga områden gäller att kontrollprogrammet ska genomföras.

